

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 6 pengő, félévre 3 pengő
Egyes szám ára 15 fillér
Külföldre egész évre 10 pengő

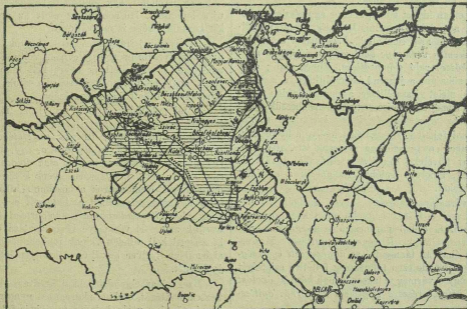
Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS

Főmunkatársak:
Dr. Szász Ferenc, Dr. P. Jáossy Béla.
Felelős szerkesztő: Dr. Parádi Ferenc.
Felelős kiadó: Tóth Kálmán.

Laptulajdonos: MINERVA R. T.

Megjelenik minden szombaton,
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kolozsvár, Brassai-utca 5. szám.

Ebülszerzett vagyonnak...

Igen. Ebülszerzett vagyonnak ebül kell elvesznie. Ez a tösgyökeres magyar közmondás remekül rá illik valamennyi utódállamra, mely az ezerszázados magyar állam testéből igaztalanul és érdemtelenül hízta fel magát balkáni „nagyhatalomná.” Ebben a pillanatban előtérbe áll az újabb megrázó példa arra, hogy aki a másét erőszakkal elveszi, az sokáig azt meg nem tarthatja. Más dolog valamiről lemondani, s megint más, valamit erőszakkal elvenni. Amiről lemondunk, nem a miénk többé, de amit erőszak vett el tőlünk, arról nem mondottunk le soha.

Térképünk szemléltetően mutatja, hogy Jugoszlávia — ahogy Kormányzó urunk kiáltványja tömören megállapította — alkotóelemeire bomlott. Ezekben az alkotó elemekben benne van a baranyai háromszög, a Baeska és a Murakúze is, mely a magyar honvéd vezérsége folytán

visszatért ahoz a földrajzi egységhez, melyet az európai történelem Magyarországnak ismer.

Hogy ez az erőszakos földragasztás mennyire fermészetellenes és végzetesen hibás volt, azt talán Jugoszlávia felbomlása mutatja leginkább. Abban a pillanatban ugyanis, hogy a felbomlás megkezdődött, a történelmileg és műveltségileg magasabb fokon álló Horvátország is kimondta önállóságát, sőt, ami még szembevetőbb, Montenegro is kinyitott a jugoszláv együttesből, nem beszélve egyéb országrészekről, melyekben az önálló életre való vágy, s a szabad lélegzés akarata szintén elevenen lüktet.

Ma még nem is tudjuk kellően értékelni e felbomlás jelentőségét, de egyelőre nyugtasson meg az, hogy ismét bevált az örök igazságokat tartalmazó egyik közmondásunk: ebülszerzett vagyonnak ebül kell elvesznie... (dr.)

MAGYAR ÉLETÜNK KÉRDÉSEI

A törvényhatóságok új élete

Országunk anyagi és szellemi életét a maga mindene kiterjedő nagy általánosságában a közigazgatás foglalja magában, amelynek intézményes szervei a vármegyék és városi törvényhatóságok. Ezeknek megalakulása történt meg Kolozsvárt április 16. és 17. napján, mikor is Kolozs megye és Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósága alakult meg, melynek keretében iktatták be hivatalába dr. *Inceády-Joksmán* Ödönt, a vármegye és a város főispánját. A főispánok székfoglaló beszédeiből a következő hatóság részleteket ragadjuk ki:

— Az a munka, melyet vállaltam — mondta a vármegyei törvényhatóságban tartott beszédében — nehéz is, de egyben felémelő.

Ma olyan idöket élünk, amikor egy részletes programról nem lehet beszélni. De azért program, célkitűzés nélkül még sem állok. *Programom a munka, célkitűzésem a vármegye boldogulása, jólétének minden eszközzel való előmozdítása.* Ehhez pedig első sorban szükséges a jogrend helyreállítása, a leszállított törvénytisztelet visszaállítás, a magántulajdon szent ségének ismét elismerése, egymás megbecsülése és megsegítése, nemzeti és felekezeti különbség nélkül.

A mai fejlett közigazgatás tengelye a helyes szociálpolitika, amely azonban nemcsak karitatív szolgálatakat követel. Az élet realitásokat kíván, de olyanokat, amelyek valóban szolgálgják a szociális szempontokat.

A vármegye hatósági orvosi szolgálatát, népünk orvosi ellátását nagyobb mértékben óhajtom biztosítani. E célból parancsoló szükségnek látszik a kororvosi állások lényeges szaporítása. Messze menőleg óhajtom támogatni az *ágyúvezérelt egészség házak* építését, de ezen túlmenőleg feltétlen szükségét látom, hogy a vármegye lakosságának *kórházi ápolást igénylő beteg*i részére megfelelő *kórház* építtessék.

Intenzív népművelési tevékenységet óhajtok folytatni, illetve elősegíteni. Szükségét látom annak, hogy a huszonekét év alatt felnevelkedett ifjúság számára magyar nyelvi tanfolyamok rendezteszenek, figyelemmel a hiányzó nemzeti műveltség alapismereteinek pótlására.

Valamennyi országos áitruisztikus intézmény bevonásával feltétlen szükségnek tartom a népünk szociális helyzetén javító szövetkezeti gondolatnak beiktatását a lelkebe és ilyen irányú gazdasági szövetkezetek megszervezését.

Az iskola hatásai alól kikerült ifjúság lelkiszükségleteinek kielégítésére *dalos körök* létesítését, *műkedvelői előadások, kulturálatlanok* rendezését, stb.

A vármegyének jóformán egyetlen utja sincs olyan, amely biztonságosan használható volna bár

milyen járművel és bármilyen időben. Ez a sajnálatos körülmény a vármegye közigazgatását rendkívül módon megnehezíti.

A legsürgősebb feladatok egyike tehát a vármegye közútainak újjáépítése, mert csak ezen útak teljes rendbehozása által lehet a hálózatot továbbfejleszteni és az egyes községeket megfelelő bekötő úttal kal ellátni.

A tisztviselői kar, amely a vármegye szolgálataiban áll, már eddigi tapasztalataim után is mondhatom, hogy hivatalosa megasztán áll, tudatában van annak, hogy ő van a vármegye közönségéért és nem fordítva.

Egy leromlott, egy tönkretett közigazgatási képet újra teremteni. Huszonegy év alatt az anyaország közigazgatási képe is megváltozott.

Új elvek, új irányzatok, új szabályok, új törvények, amelyekről huszonegy évig el voltunk zárva és amelyeket most kellett és egyre kell tanulmányoznunk, hogy méltóképpen illeszkedhessünk bele a anyaország fejlett közigazgatásába.

A mi politikánk, uraim, nem lehet más, mint *testvér*i megértésben, szeretetben, egymás iránt jó *indulattal, türelemmel, Hazánk szeretetében egyet forvva, ennek javára, boldogulására, egy szob jó reményében dolgozni és megint csak dolgozni* Tar sák szem előtt, hogy vármegyénk közönsége több nemzetiségű. Nem akarok a közelmúlt hibáiba es *hogy nemzetiségek szerint osztályozott első, második vagy pláne harmadlagos állampolgárokat* különböz *tessünk meg.* E vármegye közigazgatása egyform *készséggel* kell minden fiának rendelkezésére álljon akármilyen nyelven beszél és akármilyen hittel imá *ja Istenét.*

Ezekkel az elgondolásokkal kezdtem el főispán tisztelt ellátását, ezekkel akarom azt mindig is igazság és törvény útján haladva tovább is folytatni.

Mertítsünk ezekből erőt az élet terheinek elviselésére, de éljen hennünk az ember mindenkor legjobb barátja és hűséges kísérője: a remény, hogy a dúló háború befejezése után egy szebb, egy jobb kekövetkezik és felkel még Szent István országát uragyogó napja!

A nagyhatású főispáni beszéd mély benyomást keltett az ünnepélyes közgyűlésen egybegyűlt tagd lelkében. Ugyanígy hatással beszélt a főispán április 17-én a városi törvényhatósági alakul közgyűlésen, ahol többek közt a következők *mondotta:*

Erdély és a keleti országútszék egy részének visszatérésével kapcsolatban Kolozsvár thj. sz. kir. város Erdély fővárosa, nemzeti szempontból elfo *lalta a megnagyobboldott; országban az őt történe*

A jugoszláv hadsereg minden ok nélkül bombázni kezdte a határos magyar városokat — a magyar-jugoszláv „örökbarátság” szerződésére, nagyobb dícsőségére. A magyar honvédség megadta a méltó választ. Első napon kilenc ellenséges repülőt szedett le. Ez is egyike a lelőtt gépek közül. Elég szomorúan nás ki...

leg, kultura és a közgazdaság szempontjából egyaránt megillető helyet.

A felszabadulás lelkeket felémlítő örömnapijaitán, tehát részt kér a további országepítésben.

Amint a magyarnak örökké élni kell és Istea kegyelme folytán élni is fog, úgy kell élnie tovább és fejlődnie Kolozsvárnak, mint a magyarság sziklaszilárd védőbástyájának, felvértezve a hazaszeretet és kultura páncéljával.

A hosszú idegen uralom alatti elnyomás a város magyar lakosságának anyagi erejét teljesen kimerítette, a román állami támogatás folytán tehetősebbé vált román lakosság a városból elköltözött, úgy hogy egyelőre lényegesebb magánvállalkozásokra kilátás nincsen. A román uralom Kolozsvár iparát mesterségesen fejlesztette vissza és ezidőszert számottevő kolozsvári iparról beszélni nem lehet.

A város természetes és leglényegesebb gazdasági piacit és beszerzési forrásait az elcsatolás folytán elvesztette és ez a veszteség kitorolhatetlen nyomot hagy és igen nagy gazdasági hátrányt jelent a városnak. Elsőrendű feladata kell tehát legyen a város vezetőségének a veszteségek, a hiányok és nehézségek ellensúlyozása.

A közigazgatás tengelye ma a helyes szociálpolitika. A közigazgatás minden ágában jóformán a szociális szempontok és intézkedések kell az ural-

kodók legyenek. Kevéssel azután, hogy főispánunk történt kinevezésével nyilvánossá vált, egy egyszerű asszony így üdvözölt: „Főispán úr, legyen ebben a magas méltóságában továbbra is támogatója a szegényeknek, az elesetteknek, a kitaszítottaknak!”. Ha, amint mondtam, hogy a közigazgatás tengelye a helyes szociálpolitika, úgy bátran elmondhatom, hogy annak alapfeltétele az, amit ez az egyszerű asszony mondott. Am de ez ma már nem elég.

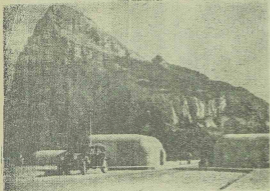
Nemcsak a szegényen, az elesetten, a kitaszítottan akarok segíteni. Ennél többet! *Ma az embernek segíteni kell az emberen! Fel akarom ismerni és ismertetni az ember arcában a testvér vonásait. Így akarok nézni és látni! Ugy akarok cselekedni, hogy hívem és ellenségem egyaránt megérezze, hogy ember vagyok, akinek valósága az egyszerűség és ambíciója a testvériség!*

Az természetes, hogy a jelenlegi kormányzat politikáját követem, de kijelentem, hogy nem politizálni, de dolgozni akarok! Kijelentem, hogy senkit politikai meggyőződésétől eltéríteni, vagy abban befolyásolni nem fogok. Politikai tevékenységet csak egy irányban akarok folytatni és pedig: ha bármely politikai párt, a világrendet megdönteni igyekvő áramlattal a mi régi hagyományainkat ostromolja, hogy a mai világrend romjai alá temessék mindazt, amit 1000 éven át szentnek tartott a magyar, Isten és Hazát: arra kemény ököllel fogok lesújtani.

A katonailag levert Franciaország egyik tekintélyes napilapja a magyar honvédség teljesítményéről ezt írja:

„Egy nép soha sincs legyőzve, amíg hazafiasan ragaszkodik hitéhez, s ha választ magának egy főt, akihez hű marad.”

A „Magyar Nép“ külpolitikai szemléje

Gibraltár tülka. Ez a sziklatömbből álló földnyelv a Földközi tenger nyugati kapuja, az angol világhíradalom egyik létfontosságú erődje, melyről rövidesen sürűn fogunk bizonyára hallani. Anglia világuralmának három pillére van a tengeren: Gibraltár, Málta és Suez. A német-olasz seregek há mulatraméltó katonai teljesítmények mellett e pillanatban is a szuezi csatorna felé menetelnek. Ez lesz az első, ahol a német erő Anglia torkára teszi a kezét. Málta már félg romokban hever, s nem sok idő múlván Gibraltár kerül sorra. Mindenesetre jelentős körülmény, hogy a Gibraltár hátterében lévő spanyol földterületek Ceutában Spanyolország is csapatokat vont össze, s aki ismeri a tengelyhatalmaknak Spanyolországhoz való viszonyát és tudja, hogy Gibraltárt Anglia 250 évvel ezelőtt éppen Spanyolországtól vette el, az előlt nem kétséges, hogy Franco spanyoljai mire számítanak. Gibraltár kemény sziklás komoran merednek a végtelen tenger színe fölétt, s talán nincs messze az idő, amikor a sziklák felett a német bombázó gépek szárai ontják a poklok torkánál is szörnyűbb tüzeket.

A balkáni seprő. Április első napjaiban megindult a német haderő az államesinyhen bűnöző Jugoszlávia ellen, s alig tíz napra rá ez a mesterségesen összetakolt ország elemeire bomlott. Horvátország önállóította magát, az elrabolt délvidek újra magyar föld lett. Délkarinthia és Krajna Németországhoz került, Montenegro elszakadni készül, — mi lett Szimovics tábornok ur Jugoszláviájából! Multkori számunkban annak adtunk kifejezést, hogy a Balkán ki kell takarítani. A német acélseprő megkezdte ezt a takarítást és nincs többé Jugoszlávia. Ennek a seprőnek az ágai azonban tovább is elyulnak, át görög földre, ahol az angol expedíciós sereg reménytelen sorsa be fog teljesedni. A német katonai parancsnokság kijelentette, hogy a görögországi angol haderőt nem fogja megvérti, hanem meg fogja

semmisíteni. Első vonalaiból máris kiverték az angolokat, s mire e sorok megjelennek, talán már ugy fogják emlegetni a görög földet, mint az angol hadsereg temetőjét.

Orosz-japán barátság. A japán külügyminiszter nem ok nélkül tárgyalt heteken át Moszkvában: az eredmény megmutatkozott. A két ország meg nem támadási szerződést kötött öt eszendőre, s ennek az a lényege, hogy egyfelől Oroszország elismeri Mandzsukó függetlenségét és Japán ugyanezt elismeri a mongol népközfirassággal szemben. Ezzel régi és komplikált területi vita rendeződött el a két ország között. A továbbiakban arra névze is megállapodtak, hogy ha a két szerződő fél egyikét támadás éri, a másik a viszály végéig semleges marad. Tehát nem katonai szerződés, hanem elsősorban semlegességi szerződés, melynek természetesen ebben a nemleges értelemben is fontos katonai jelentőséget kell tulajdonítani, különösen azokkal az itt-ott felvetődő felelőten kombinációkkal szemben, melyek a balkáni eseményeket önkényesen vonatkozásba igyekeznek hozni Oroszországgal.

A szabad ir állam. Előrelátható volt, hogy minél jobban szorult a káncs, Anglia annál nagyobb erőfeszítéseket tesz, hogy Írország semlegességét megtörje. Ebben-Amerikában méltó emkossárr talál. Az ir hadügyminiszter, aki most Amerikában van fegyvereket, kereskedelmi hajókat és gabonát vásárolni, az amerikai kormány az elé állította, hogy ha Írország nem ad Angliának tengeri támaszpontokat, akkor nem kap se fegyvert, se hajót, se gabonát. Ezenkívül Anglia május 1-től teljes ostromzárat alkalmaz Írország ellen, ami az írek kicéheztesésére irányul. Ebben Anglia köztudomásúlag nagy mester, csak hogy a kicéheztesés sötét árnyéka az ő háta meggett is ólálkodik, s a végzet hovatovább a saját fegyvereivel fogja megvérti.

Bulgária...? Bulgária, mely ezideig még lábhoz tett fegyverrel állt és várt az alkalmas pillanatra, látászólagos mozdulatlanságából kilépett és bevonult Macedóniába és Tráciába, Bulgária régi területeire. Macedónia különben is mindig égő seb volt Bulgária lelkén 1913 óta, amikor a török-görög-bulgár háborúban elvették tőle. Bulgária tehát számot tartott erre a területre, s azzal a ténnyel, hogy bevonult, azt jelentette kifejezésre, hogy visszavette jogos tulajdonát, s meg is akarja tartani esakugy, ahogyan a magyar nemzet is utolsó csöpp vérig ragaszkodni fog a most újból visszaszerzett földhöz.

(— dr.)

A szerb sötétség

Az örmény-mor könnyeivel hallgattuk a magyar rádió hegyesízi közvetítését a felszabadult szerbiai területekről. Vitéz hőseink a hívési ünnepek napjában, amikor Erdély lakossága a feltámadást ünnepelte, a Délvidék magyar hegyeit és völgyeit, a mi bácskai és dél-baranya városainkat falvainkat foglalták el ismét. Kiültek onnan az ellenálló szerb csapatok, azokat, akik csak nyomort és megadulást hoztak a hatalmuknak és önkényüknek kiszolgáltatott magyarságnak. A trianoni békeszerződés mesterségesen dűszasztotta fel a későbbi három „hisztánt” államot, Szerbiát, Csehszlovákiát és Romániát. Es a három állam, saját lelki kicsinyiségének tudatában, abban látta elhivatottságát, hogy a hozzájuk csatolt magyar-sággal a legenyhelebb módon bánjék. A magyar nemzet a békes megegyezés lehetőségét hangocfatta mindig, de szívós és elszánt küzdelembe kezdett; sohasem adta és nem is adhatta fel revíziós törekvéseit. Maga Teleki Pál, az elhunyt miniszterelnök jelentette ki a szerbekkel kötött barátsági szerződés aláírásának napjaiban, hogy a revízió ügyében nemcsak a szerbek, de az egész világ ismeri a magyar nemzet megmásíthatatlan álláspontját és elérkezik majd az ideje annak, hogy a nemzet teljes erejével kiállhasson a revízió gondolatáért.

A csb megsejtlés átkát ismerjük, a román pokol ennél jobban; átvészeltük és megerősödött lélekkel értük meg a felszabadulást. De a mi sorsunknál sokkal szörnyűbb és gyötrelmesebb volt a délvideki magyarság sorsa. A nemzetiségi elnyomás ott termelte ki a legsúlyosabb következményeket. A fiatalág magyarsze, még a nevét is csak ciril betűvel tudja

leírni, még a katonaságtól is csak ciril betűvel írhattak hasza a magyar nyelv. A magyar nyelvet teljesen kiszorították az iskolákból. Magyar embernek állás, elhelyezkedés egyáltalában nem jutott, így az ifjúság a nyomor és kétségbeesés bűmeseiben végződött, mert minden szorgalma, életrevalósága dacára, a legenyhelebb munkahelyről is mindenütt kiszorították. A magyarság egyik vezetője mondtatta: „ha a legalendéltebb állásokban, szolgáknak, közbesítőknek, utasépröknek akarnók fiainkat elhelyezni, az sem járna sikerrel.” A vasút, posta és más közüemek nem fogadtak be magyar alkalmazottakat. Ilyen embertelen módon, mint Szerbiában a magyarságot, soha ki nem rekesztettek nemzetet az életke-tőségekbe.

A szerbiai magyarságnak még politikai szervezete sem volt. Különösen az utóbbi években a legelőtebb reménytelenségbe süllyedt minden magyar kezdeményezés.

A délvideki magyarság egyik legodanóbb vezetőjét éppen a szerb-magyar szerződés megkötésének időpontjában az egyik szerb bérenc hűsággal orvok fejbevégyta. Ha így bántak magyarjainkkal a barátságozás időben is, elképzelhetjük, hogy mit élt át segény kihazsárlt és agyonmartyarolt magyar népünk a két évtizedes szerb megszállás alatt. A sors úgy akarta, hogy mi erdélyiek egy fél esztendővel korábban szabaduljunk meg az idegenek szorító markától. De most minden eszünkbe jut megint. Lélekbén ut vagyunk a szabadságnak, az ifjúságnak, a falvak és városok magyar lelkei között. Velük szunk, együtt átkozzuk a mulat, együtt készülünk a jövőre. (m. j.)

Az egész szerb haderő feltétel nélkül letette a fegyvert. Április 17-én az egész szerb haderő a németek kezébe letette a fegyvert. A balkáni ka-lánd utolsó fejezete bekövetkezett. Jugoszlávia nincs többé és nem is lesz többé. Egyetlen óra örülete comba döntötte azt az órázatot, melynek feunmaradására minden biztosítékot megadtak. Jugoszlávia sorsa az öngyilkoséhoz hasonló. De ez az öngyilkosság lehető és tette, hogy ez a tálalomány is eltűnjék.

Összeomlás előtt a görög haderő. A görög hadsereg s vele együtt a Görögországba szorult, illetőleg a német haderő állal utolért és harcra kényszerített angol csapatok felmor-szósodása és végleges összeomlása, a jelek szerint küszöbön áll. Német hegy vadászok az Olymposra kitűrték a horogkeresztes lobogót, át-nyomultak az Olympos hegyiség déli

letőjén, megszállták Larisszát és tuljutottak már a Pindos hegyeségen is. Ugyanakkor Albánia felől is rendetlen visszavonulásban vannak a görög csapatok és az olasz repülőik és páncélosok szüntelenül üldözik a felbőllő ellenséges hadoszlopokat. A tényleges helyzetet a görög főparancsnokság és az angol expedíciós haderő főparancsnoka sem titkolhatja már a közvélemény elől s bejelentették az általános visszavonulást.

Az angolok meggyilkolták Korizis görög miniszterelnököt. Korizis Sándor, tanár, görög miniszterelnök április 18-án az esti órákban váratlanul elhunyt. A halál híre este 9 órakor vált ismeretessé, amikor a királyi palotával és az angol főhadiszállással szemben lévő miniszterelnökségi épületet testőrszolgá szűltta meg. A halál oka ismert Athénben: Gyilkosság történt. Amennyire eddig

megállapítható volt, Korizis egy órával halála előtt fogadta Sir Meitland Wilson brit főparancsnokot és Sir Palairé athéni angol követet. Korizis a fogadás után haláláspádot vett és teljesen feldult benyomást kel-tett. Hír szerint a minisztertanács foglalkozott Wilson indítványával, hogy a görög kormány és a görög királyi család még aznap hajjé szál-jon egy cirkálóra és hajózzék Egyiptomba. Wilson és Palairé hangsúlyozta, hogy a katonai helyzet tartha-tatlanná vált és a brit expedíciós hadtest Londonból parancsot kapott a hajórszállásra, arra igyekezett rá-bínni Korizist, hogy a görög hadse-reg is csatlakozzon a meneküléshez. Korizis miniszterelnök hír szerint ut-asította az angol kivánságot. Né-hány órával később egy titkár Korizist holtan találta asztala előtt. Arról még nincs hír, hogy möröggel 1941

pisztolýfóvéssel ottlakták ki Korizis életét. Korizis az elmúlt hetekben gyakran levert volt, barátai azonban teljesen valószínűlennék tartják, hogy öngyilkosságot követelt el, mert milyen vallásos volt, Halála Athénben annál nagyobb megdöbbenést kellett, mert előde: Metaxas néhány héttel ezelőtt hasonló körülmények között távozott az élők sorából.

A birodalmi főváros esti lapjai vezérekben foglalkoznak Korizis görög miniszterelnök hirtelen halálának jelentőségével és hátterével. Az egyik vezető német lap ezeket írja: „Anglia hidegvérrel eltávolította azt a görög államférfit, aki az utolsó pillanatban elhatározta volt, hogy a hazájára váró katasztrófa elől megmenjtse azt, ami még menthető”.
Egy másik lap így ír:

Az athéni események senkit sem lepnek meg, aki ismeri a brit politikai és az angol titkos ügynökség ut-

jait. A görög hadseregnek országa feladása után Egyiptomban kellene London plutokrata céljaiért tovább harcolni, Minthogy Korizis miniszterelnök nem volt hajlandó ebben az erköstenlen játékban résztvenni, anglia ügynökei gondoskodtak róla, hogy ne álljon tovább útban; Korizis az angolok áldozatává vált. Borzalmasan teljesedett be annak az utolsó európai államnak a sorsa is, amelyik a brit biztosíték fejében mindent kockára tett.

A bolgárok birtokbavették Macedóniát, Szerbia összeomlása, a jugoszláv állam felbomlása meghozta a bolgár igények egy részének teljesülését is. Szófiából jelentik, hogy a bolgár csapatok áttelepék a volt bolgár-jugoszláv határt és egy elővédjük már megérkezett Üszkübbe. A városban központi macedon bizottság alakul, az ittélő macedon polgárok vezetőiből. A lakosság mindenütt kitörő

örömmel és lelkesedéssel fogadja a bolgár csapatokat. Üszkübben központi macedóniai bizottság alakult, amely magában foglalja a helybeli bulgárság legkiválóbb képviselőit. Üszkübbe egy bolgár század érkezett előcsapatként.

Ujhót véres események előtt áll Románia, Antonescu és egy ellenzéki magartársú kisebb terroresoport között rendkívül elmérgesedett a helyzet. A csoport, amely Horia Sima híveiből áll, olyan gyűlölt ellenségének tartja a kondukátorát, mint annak idején Károly királyt. Bukaresti körökben nem is titkolják, hogy a helyzet ismét a végsőkig feszült Romániában. Valószínű, hogy Bukarestben újabb véres események történnek, mert a vagárdá megakarja bosszúlni azoknak a halálát, akiket Antonescu az utóbbi napokban végeztetett ki.

HIREK

KÉT VÁRMEGYE...

Két vármegye került ismét teljes egészében vissza a magyar honvédség diadalmas harcainak eredményeképpen: Bács-Bodrog és Baranya vármegye. Bács-Bodrog vármegyé-
ből 7317 négyzetkilométer került vissza, lakossága körülbelül 700.000 ember. Baranya elszakított területei nem egészen 1200 négyzetkilométert tettek ki. A Duna völcskijé a baranyai háromszögtől a vissza-került Bácskát, amelyet nemcsak nyugatról, de délről is e nagy folyón határol, míg keletről a Tisza szegélyezi a Bácskát. Az ország leghíresebb bázisatermő vidéke került vissza a Bácskával, amely azonban nemcsak mezőgazdaságával, hanem iparával is kitűnik. Legnagyobb és leghíresebb városa a több, mint 300.000 lakbó számláló Szabadka. Utána következnek 65.000 lakossal Újvidék, 30.000 lakossal Zombor, 20-22.000 lakossal Óbecse, Zenta, Apatin. Nem sokkal van kevesebb lakosa Topolyának, Palánknak és Magyarkanizsának.

Szabadka fiatalága a magyar honvédség bevonulásaig megszer-vezte a polgárőrséget, hogy megakadályozza a csebnikek pusztításait. Az orvgyilkosoknak azonban mégis két magyar gimnáziumi tanuló esett áldozatul. A két magyar fiút lesből lölték le. A szerb csapatok kivonulásakor az egyik ezredes úgy intézkedett, hogy a vasúti felújáró hidakat fel kell robbantani és el kell pusztítani a kisebb összekötő hidakat is, hogy a honvédséget megakadályozzák előnyomulásukban. Miután a szerbek elvonultak, Tamási Imre magyar főiskolai hallgató példát mutató bátorsággal, élete veszélyeztetésével vízbevetette magát, oda úszott a hidhoz, hogy elvágja a robbanó gyújtás ronalvezetékét. Néhány karcsapánsnyira azonban a cöltől bekövetkezett a robbanás. Tamási, noha a robbanás pillanatában a víz alá bukott, mégis megsebesült. Egy leomló gerenda súlyos zúzódásokat okozott a testén.

A független Horvátország egyik minisztere a következőket jelentette ki: Békében akarunk élni minden-ki-vel. Békét és barátságot óhajtunk Mussolinivel és országával. Békét és barátságot óhajtunk Hitlerrel és

országával, aki mellénk állott, felajánlotta barátságát és segítségünkre volt abban, hogy letörjük a gyűlölt szerb igát. Békét és barátságot akarunk Magyarországgal, amellyel Horvátország oly hosszú időn át boldog önkormányzatban élt.

Elmenttek a magyar ejtőernyősök hősi halált halt parancsnokát és társait. A napokban katonai pompával temették el a budapesti Farkasréti temetőben az április 12-én hősi halált halt magyar ejtőernyős tiszteket: vitéz Bertalan Árpád honvéd őrnagyot, a magyar ejtőernyős zászlóalj parancsnokát, Kelemen Károly századost és Bene László főhadnagyot. A temetésen képviseltette magát a német légi erő is, hogy lerója kegyeletét az elhunyt magyar repülőbájtársak előtt.

Tizenhárom napos be- és kiutazási tilalom a visszatért Délvidéken. A honvédezérek főnöke az elfoglalt délvédelmi területekre való be- és kiutazásra egyelőre 14 nap időtartamra teljes tilalmat rendelt el. Ezek szerint az idő alatt sem az elfoglalt területek beutazni, sem onnan kiutazni magánszemélyeknek nem szab-

Ünnepélyesen megalakult Kolozs vármegye törvényhatósága

Húsvét harmadnapján ült össze ünnepi alakuló közgyűlésre és első főispánbeiktató díszközgyűlésére Kolozsvár törvényhatósági vármegye bizottsága, hogy átvegye a 22 éves román megszállás után a vármegye közigazgatását. A vármegye erre az alkalomra ünneplő színt állított. A belügyminiszter képviselőjében vitéz Benozs Miklós államtitkár jelent meg és igen nagyvármai előkelő közönség. A közgyűlés a Magyar Hírszekeggel kezdődött, majd Gaál Elemér előispán mondta el megnyitló beszédét. Utána Szász Ferenc dr. vármegyei főjegyző a megye tisztviselői kara nevében üdvözölte a főispánt. Majd Inczedy-Joksan Ödön dr. főispán mondotta el nagyhatóság bekecsöntő beszédét. A főispán felemelő gondolatokban gazdag beszédét többször szakította felbe a közönség éljesése; elhangzása után a vendégek percekig át ünnepelték a megye főispánját. Majd szavazással választották meg a közgyűlési tagokat és a közigazgatási bizottság

tagjait. A választások eredményének kihirdetése után a résztvevők melegen ünnepezték Inczedy-Joksan Ödön főispánt, a megyei tisztviselői kart. A közönséges lelkes hangulatban távozott a felszabadult Kolozs vármegye törvényhatósági bizottságának a felszabadulás utáni első főispánbeiktató díszközgyűléséről.

KOLOZSVAR THJ. SZAB. KIR. VÁROS törvényhatósági bizottsága szerdán, április 16-án alakult meg. A törvényhatósági bizottság alakuló gyűlését Keledy Tibor dr. polgármester nyitotta meg. A polgármester meleg szavakkal üdvözölte Benozs Miklós államtitkárt és a küldöttséglegye meghívott Inczedy-Joksan Ödön főispánt. A főispán válaszképpen hatalmas beszédet mondott. A számos és mélyeszantó, nemes gondolatokban dúsz szónoklatok után a közigazgatási, valamint a kisgyűlési tagok megválasztására került sor.

Féltáron utazhatnak munkahelyük és lakóhelyük között a mezőgazdasági, erdő-, szőlő- és földmunkások csoportjait. A székelyföldi közmunkáinaknak megteremtésére irányuló tevékenység során az Erdélyrészi Gazdasági Tanácsnak annak a legcéltárazza-több módját is tanulmányozta, hogy a munkáinaknak elfoglalása szempontjából olyan esetekben, amikben a munkáinaknak távolabb esik a munkái igénylők lakóhelyétől, milyen célravezető módon lehet vasúton megközelíteni a munkahelyet. Erre nézve az Erdélyrészi Gazdasági Tanács az államvasutaktól azt a felvilágosítást nyerte, hogy féltáron, tehát 50 százalékos jegykedvezményt biztosít a MÁV kedvezményes díjszabvázata minden olyan mezőgazdasági, erdő-, szőlő- és földmunkások csoport részére, amelynek létszáma legalább öt munkásemberből áll. A féltáron jegykedvezményt igénybe vehetik mind a férfiak, mind a nők, sőt 10 éven felül gyermekek is, ha munkás-minőségüket a MÁV-nál nyervehető munkás-igazolványkönyveskéjükkel igazolni tudják. A féltáron jegykedvezmény az elindulási állomástól a bejelentett munkahely és onnan az elindulási állomásig vissza érvényes, anélkül, hogy időhöz lenne kötve. A kedvezmény III. osztályra szól és igénybe vehetik tényleg kisebb létszámú csoportok is, de ez esetben öt személy féltáron menet-

díjat kell megfizetniük. Nagyobb távolságra ez az eset is gyakran komoly kedvezményt jelent. Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács a székelyföldi munkások számára a fenti kedvezményes, féltáron csoportos utazási módot ajánlja, mert ez a kedvezményes utazási mód lehetővé teszi, hogy a székely mezőgazdasági és erdőmunkások, továbbá a székely földmunkások időbeli költéség nélkül utazhassanak munkahelyükre és onnan, munkájuk végével otthonukba visszatérhessenek.

Halálhünetés jár a légvédelmi elsősítés alatt elkövetett lopásokért és tolványságokért. A légvédelmi elsősítés alatt több helyen előfordult, hogy bűnözők lopásokat, betöréseket és rablásokat követtek el. A rendfenntartó hatóságoknak ez a kérdés igen nagy gondot okozott. Most aztán gyökeres rendszabályokkal fekezik meg az elvetemült embereket. A rögtönítélő bírásokodás hatályát kiterjesztették a légvédelmi elsősítés és a legírható tartama alatt elkövetett emberélet elleni merényletekre, továbbá a lopás és rablás bűncselekményeire.

A Bataton környékének rendezése. Az iparügyi minisztérium elkészítette a Bataton rendezési tervének előmunkálatait, amelyek szükséges utasítást. Az utasításban foglalt tervek valóra válassza örösi lendületet fog adni a Bataton környéki községeknek.

- ABLAK

Tudtuk, hogy jogosan eseltek színi, hogy igazságnak nem homályosíthatja el semmi, akaratunk nem masibatja meg gáncsolás, félrevezetés. Ez erősz nemzet agródiás esztendőtt hadseregünk, amikor állították a trianoni határt. A legfőbb Hadár parancsolt, a nemzet engedelmekedett. A körök vont, a mi megfogásunkra szánt kisánsatt gyűrüje összemunkolt. A gyűllőkőd, a részrehajlás mohó uralma megszűnt északon is, keleten is, délen is. Tudtuk, hogy el kell következnie ennek a napnak.

Figyeltük az ellenségeinket, mit szólnak. Hallgattuk London, Bukarestet. Az egyik támadott, a másikkól jobb nem is beszélni... Illetékesek megadták már a méltó választ. Magyarország magához vette a Felvidéket, Erdélyt és Délvidéket kismérvizett magyar tömegét. Ez a tömeg mindenre készen áll. Ha üt az óra, ez a magyar tömeg tudni fogja a kötelezettségét. Az erdélyi magyarok mindenre el van szánva. A múltbeli idők elkeseredése, a hosszú, könyörtelen esztendőik fájdalma nem tüni el, emlékei még bennünk.

Hogy a délvidéki magyarok felszabadítása érdekében indított magyar lépés az angol kinyilatkoztatásban nem tudunk meghatározni. A magyar kormány azt válaszolta, hogy Anglia több lépése, sőt mindenki lépése enélkül súlyosabb kudarcsot okozott a magyaroknak.

A magyar nemzet vállalja a felelősséget, a magyarok vállalja a következményeket, mindenkori és mindenkiel szemben. Ha üt az óra, tudni fogják a kötelezettségüket. (M. 3.)

PELENGÉR

Kolozsvár város román vezetői elvitték: a város 915.000 L készpénzt, a magánosok által letétele helyezett 3.600.000 L örvadékat, különböző alapok 77.000 L készpénzt, AZ ARVÁK 500.000 L, KÉZVAGYONÁK, a villamosművek 242.500 L pénzkészletét. Ez együtt 129.760 Pengőt tesz ki. Hogy haragsolni, lopni, sikkasztani remélni tudtak Nagyromániában, az előttünk nem új dolog. De mégis megdöbben, hogy még az ARVÁK PÉNZÉT is volt lelkük ellőpni. Hát segítheti Isten az olyan, akár ország, akár egyén, amelyek az árakat képes megkárósítani? Az örvadékok és árakat meglopni égbekiáltó bűn, azt tanítja a vallás is. Egyébként a volt városi uraknak volt honnan tanulniok. A román kormányok változásakor rendezen kiürült az államkassza. A miniszter urak elvitték — emléklő. Mert — úgy-e! — minél értékesebb az emlék, annál többet ér...

200 ezer pengő szükséges a kifosztott erdélyi tanoncotthonok rendbeállításához. Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács összegyűjtötte azokat az adatokat, amelyek a visszatért részek tanoncotthonainak helyzetét tüntetik fel. A három erdélyrészi kereskedelmi és iparkamara, továbbá a tanoncotthonokat feuttató egyházak adatai szerint közel 200 ezer pengő volna szükséges, hogy a felszerelésiellől megfosztott tanoncotthonokat újra kellőképpen felszerelhessek. A kolozsvári, két marosvásárhelyi, továbbá a szászrégeni, zibahi, dési és besztercei tanoncotthon élelmezési költsége befogadóképességükhöz mérten 1 pengő költségre véve alapul egy tanone napi élelmezésére, az erdélyrészi, jelenleg is üzemben lévő tanoncotthonok közel negyedmillió pengőt jelentenek, amelynek egyrésze a munkaadók hozzájárulása folytán megtérül. A Tanács által összeállított adatokból kiderül, hogy a meglévő erdélyrészi tanoncotthonok feuttatása évente mintegy félmillió pengőt jelent. Tekintettel arra, hogy az Erdélyrészi Gazdasági Tanács az erdélyrészi tanonekötés intézményének megoldására nézve célirányos javaslatot terjeszt a kormány elé, valószínűk látszik, hogy a végleges terv kialakulásával kapcsolatosan a tanoncotthonok ügyét is ennek megfelelően, minden tekintetben kielégítő módon oldják meg.

Két vállalat kapott megbízást Erdélyben vasutépítésre. A kormány nagyszabású vasutépítési tervezetel dolgozott ki Erdély elhanyagolt vasuti hálózatának rendbehozatalára. Ebben az évben két, többmillió pengős vasutépítést hajlanak végre. Ezekre a munkálatokra már megfogták a döntést is. Az egyik munkát a Skutecky és Boray cég, a másikat a Csengery és Pallay cég kapta meg.

Száz vadházastárs költ törvényes házasságot Marosvásárhelyen, Marosvásárhely város anyakönyvi hivatalál valósággal megrohanták azok a közös háztartásban élő férfiak és nők, akik törvényes házasságra akarnak lépni, hogy együttélésükből származó gyermekeiket törvényesíthessék. A román házassági törvények értelmében ugyanis állampolgársági bizonyítvány híján nem esküdhetek össze, a magyar törvények azonban módot nyújtanak arra, ha születési bizonyítványuk szerint a visszatért területen születtek, a bécsi döntés pillanatában is ott voltak, hogy törvényes házasságot köthessenek. Marosvásárhelyen nem kevesebb, mint száz vadházaspár akarja a „holtoniglan-holtidőiglan“-t kimondani. A tömegesküvők révén ezer gyermek válik törvényessé.

Külföldi állampolgárok csak előzetes jelentkezés után hagyhatják el az ország területét. A m. kir. belügyminiszterium közli, hogy a külföldi állampolgárok kiutazását 1941. április 8-tól külön engedélyhez köli. A belügyminiszterium elrendelte, hogy minden külföldre elutazni szándékozó személy elutazása előtt jelentkezzen a külföldieket ellenőrző országos központi hatóságoknál (Budapest, IX. ker. Fővámter 8. I. em. 102.), ahol köteles bemutatni uti okmányait és bejelentő lapját. Azoknak a külföldi állampolgároknak, akik valamely külképviseleti hatóságtól kaptak átutazási engedélyt, ha utjukat megszakítás nélkül folytatják, az ország területén, külön engedélyre nincs szükségük.

Adomány. Az árvízkarósluttal részére Misko Elek Alsóesernőtt 5 pengő adományozott. Markó Gábor alsófernezei tanító az iskolás gyermekek közötti gyűjtésből kifolyólag 8 pengőt.

A főtisztviselőnk új egyenruhája.

Május 2-án nyílik meg a Budapesti Nemzetközi Vásár. Hetek óta folyamatosan vannak a budapesti Városligetben újból mindazok a munkálatok, amelyek a Budapesti Nemzetközi Vásár szervezéséhez, építészeti megvalósításához szükségesek. Különösen az utolsó napokban vett gyors iramot az építkezés. A számos magyar nagyvállalat változatos építészeti mellett különösen érdekel a külföldi államok részére remelt nemzeti pavilonok, amelyeknek alapjából is jellegzetesen bontakozik ki az egyes nemzetek stílusa. Gyors ütemben folyik a részvevő, mintegy 1500 magyar vállalat helykijelölése. A Nemzetközi Vásár május 2-án nyílik és teljes siker elé tekint.

A Siketnénák Intézete igazgatóságának közleménye. A Siketnénák kolozsvári m. kir. Intézete 1941/42. tanévre felvesz vallás, nemzetiség és nemre való tekintet nélkül olyan siketnéma gyermekeket, akik a 6—8. életévüket betöltötték, de nem szenvednek olyan testi vagy szellemi fogyatékoságban, mely eredményes nevelés-oktatásukat megnehezíthatná. A felvételhez szükséges nyomatványok az intézet igazgatóságától díjtalanul szerezhetők meg. Ha a szülő vagyontalanságát igazolja, akkor a gyermek felvétele és oktatása ingyenes. A kérvényeket a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszteriumhoz címeze a siketnénák intézetének igazgatóságához Kolozsvár, Honvéd-utca 38. szám kell beadni f. évi május hó 15-ig.

A „MAGYAR NÉP“-et terjeszteti magyar kötelesség!

Időjárás és a gyümölcsfák termékellesége

nyilván gyakori gyümölcstáink termékelleségében sokféle lehet ennek oka is. Előidézhetheti a választott fajta, mely a helyi viszonyoknak nem felel meg, a hibás mély ültetés, a helytelen metszettelleg gombafertőzés, gyakran rovarkárttevő és a fa elégtelen táplálkozása is. Különösen az okból eredő termékelleség gyakori, mert a fa legelőbbje a gyümölcstáik ápolása tekintetében, még ma is csak venni és semmit sem nyújtva alapján áll a fát, mely termést adott, trágya víz alakjában vajmi ritkán kárpótolják.

A fák termékelleségét az említettek kivül az éghajlati viszonyok is előidézhetik. A rossz időjárás a behatások a fa termését többnyire már éppen pusztítják el. Rendes időben az érett porcelánped a s kihulló hímper a szél vagy rovar, levelel a bibére jut. Itt megduzzad és nyulványa a szár belsejébe hatol, míg az alapnál levő magyéléri és azt megtermékenyíti. A jó hímper, -ésés bibé és megtermékenyülésre alkalmas hon is rendelkezésre állván, természetes, hogy bőrsere, fogamzistra számíthatunk majd.

De ha történetesen a legelőbb virágnyláskor, -ésésre változott a magát csak rövid ideig tartató nap a levegő nyirkosságát, a fa minden tel bevonó nedvességét nem képes felszárítani, akkor az érett hímper nyirkos esomókba áll össze. Ezen a bibére jutni, mert hisz esőben még a rovar sem látogatják a virágokat. Ha pedig az ilyen ragadt hímperesomót a szél kapja fel, bizony, -rett, hogy az a levegőt telítve, abban finom por, -me, sulyánál fogva hamar a földre hull. Gyakran a virágzás egész tartama alatt eső idő járja s így ilyenkor a termékenyülés lehetőségének vége gyakran akkor a reménykedve várt termésre sem számíthatunk.

A termékenyülés azonban meleg, tul száraz időben éppen a levegő nyirkosságának elégtelen, -miatt is akadályozva lehet. A természet böles rendezése ugyanis a hímpernek a bibén való megüldását és ottani kiesirázás lehetőségét a bibé álkiválasztott ragadós anyaggal biztosítja. A taru száraz meleg levegő ezt a nyirkos anyagot felülhatja, úgy hogy a bibé a ráhullott hímperet manem képes megtartani. Ha a hímper a bibé ránem mégis fennakadt, a nyirkosság teljes hiánya t nem esirázhat ki.

Ily körülmények között csak kevés helyen sikegy-egy hímperesomóának a bibé ráncát közt akadva, az ott még esetleg előtalált kevés nyirágba kiesirázva a termékenyülést előidézeni. A gáz tartama ilyen kedvezőtlen időjárásban megüldül és dacára a szép időnek, ugyancsak hiába

várjuk a bő virágzásnak megfelelő bő termést, mert csak elszórtan mutatkozó kevés terméketlenség tör-ténhetett.

A nedves, esős idő ellen aligha tehetünk valamit. A kelletlenül szárazabb, melegebb időjárás esetén azonban a termékenyülés lehetőségét öntözéssel és permetezéssel elősegíthetjük. Mindkét eljárásnál közvetlenül vagy a növényen át nyirkossá tehetjük a bibét. Öntözővíz hiányában a talajnedvességet a föld felszínének állandó lazításával biztosíthatjuk. Ezzel kapcsolatban nyilvánvalóvá válik, hogy megelőzve a virágzáskor esetleg előálható káros és túl nagy szárazságot, a csapadékban gazdag évszakokban esőnek és a hó levének a földre való beszivárgását a talajfelületnek lazít tartásával szintén előmozdítjuk. A növény vizet párolgató életmüködését a fának és környezetének tiszta vízzel való permetezésével ellensúlyozzuk s így virágzás alatt beállott túl száraz időben a termékenyülést megkönnyíthatjuk. A permetezés finom, ködszerűen történjék legjobb permetezőgéppel. A tömlővel való öntözésnek azonban nincs semmi értéke, ezzel csak kárt tehetünk. Ahol nem permetezhetünk, ott segít a fák kiadós öntözése is. Ha a fa így elegendő nedvességet vehet fel, annak minden része megfelelő mennyiségű vízzel lesz ellátva és ennek megfelelően a nedvény gazdag bibé is kiválaszthatja a hímper megkötésére szükséges ragadós anyagot.

A köztudatban bizonyára leginkább a virágzás idejében beálló utófagy veszedelme rögütödt meg, melyről tudjuk, hogy az egyes gyümölcsnek virárgjának érzékenységtől félig kinyílt vagy még hímboállapottól függően és a fagy erős volta szerint teljes vagy részleges termékelleséget okozhat. Az utófagy káros hatását a szélesend fokozza, míg a szél esökentli. Utófagyjárta vidékre korán virárgzó fanemeket és fajtákat ne ültessünk.

A bajt telőzi, ha hajnalban nagyon erősen lehült, dermedt virágokat hirtelen erős nap éri. Utófagyjárta helyeken azért a korán virárgzó gyümölcs-nemeket inkább nyugati fekvésbe ültessük.

Erős téli fagy a már ősszel kifejődött termő-ryügek lefagyását okozhatja. Az ilyen ryügek, anélkül, hogy kihajtanának, elszáradva lehullanak. A korá tavasszal virárgzást őszi tartós meleg időjárás is okozhatja.

Ilyenkor például aogyoróbokor hím (barka) virárgjai már ősszel kinyílvá, hímperukat elszórgják s tavasszal, a virárgzás rendes idejében kinyíló nő-virárgjaik bibéjére már termékenyítő hímper nem juthat.

Horn János.

Nem okozott komolyabb károkat a fagy az őszi vetésben.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara a kerületi mezőgazdasági kamarák jelentései alapján a mezőgazdasági havi helyzetéről többek között a következőket közli:

Az őszi vetésekben a téli fagy komolyabb károkat nem okozott. Nagyobb károkat csak ott jelentettek, ahol a víz hosszabb időn át elborította a vetéseket.

A nyári retek.

Vetését április végén kezdjük meg és május 10-éig folytathatjuk. Magvat 30 cm. távolságra, sorokba vetjük s a kikelt növényeket kissé megrikkítva neveljük tovább a júniusi szedés idejéig. A nyári retek vehető köztéként a paradicsomsorok közé is. Legismertebb fajtái: a Jánosnap és Müncheni sörretek.

Másfélmillió darab szőlőesszót kapunk ingyen a károsult gazdák.

A múlt évi szokatlanul kedvezőlen időjárás következtében kárt szenvedett szőlőgazdák megsegítése céljából, a földművelésügyi miniszter sima és gyökeres amerikai, továbbá sima európai szőlőesszók ingyenes kiosztására íránt intézkedett, mindazon 2 kat. holdnál nem nagyobb szőlőterülettel rendelkező szőlőbirtokosok részére, akiknek főjvedelméi forrása a szőlőművelés és akiknek szőlői a múlt évben károsultak. A csomagolási és szállítási költségeket az érdekeltek fizetik. Az akció során minleg 1½ millió darab szőlőesszó kerül kiosztásra.

Állategészségügyi értekezlet

a földművelésügyi miniszterelnökben. A fertőző állatbetegségek okozta károk lehető csökkentéséhez fűződő közéleti érdekekre tekintettel a földművelésügyi miniszter értekezletre hívta össze a törvényhatósági m. kir. állatorvosokat. Az értekezlet az állatbetegségek elleni fokozott védekezéssel és elsősorban a

nagy gazdasági károkat okozó betegségek, így a sertéspestis és a metélőkór leküzdésével foglalkozott. Le tárgyalták a földművelésügyi miniszter által a sertéspestis elleni propaganda védőoltások céljára a törvényhatóságok rendelkezésére bocsátott 200.000 P értékű oltóanyag felhasználásának módozatait is.

Ingyen szajóított anyag a kisgazdáknak.

A földművelésügyi miniszter a „Futura” útján mindazon 100 kat. holdon aluli kisgazda részére, aki szerződéses alapon termel szóját, díjmentesen oszt ki szajóított anyagot. A 100 kat. holdon felüli gazdák a „Futura” útján igényelhetik a szajóítottanyagot kat, holdanként 6 pengőért. Felvitágosítást a „Futura” bizományos, vagy a „Futura” Olajmagosztóya, Budapest 4. Postafiók 222. ad.

Hogyan szedjük fel a tormát?

A torna felszedésénél ügyeljünk arra, hogy az alsó, ugynevezett talpgyökerek meg ne szakadjanak, mert ha a földben maradnak, a következő évben ugy elgyomosítják azt a területet, ahová ültették, hogy onnan egyhamar rendez tormát aligha fogunk felszedni. Legjobb a tormát bakhátsón nevelni, mert így években is többször könnyen kibonthatjuk és a felesleges oldalgyökerek ellárolítása után a főgyökér vastagodását érezzük el. A bakhátos művelés mellett a talpgyökerek sem hatolnak olyan mélyen és felszedésük jelentékenyen kisebb fáradságot kerül. Nagyon jó és bevált rendszer az, amikor a tormatermesztés után, illetleg a kiszedéssel egyidejűleg megforgatjuk a táblát, ahol termesztettük. Következő esztendőben azután továbbhaladva más táblában termesztjük. Így néhány esztendő után felfrissítjük a konyhakert talajt. Az előbbi évben tormatáblánknak tartott részben a következő évben minden előtörő hajtás azonnal kikapálunk, mert az óvatossá felderés ellenére is gyorszerűen elterjedhet. A felszedéssel egyidejűleg kiásott, ugynevezett talpgyökereket, ha ceruza vastagságúak, összegyűjtjük, 30 centiméter hosszúságra vágjuk, csomóba kötjük (100 - 100 darabot) és fagymentes helyen homokba vermeljük. Ezek lesznek a

következő évi szaporításhoz szükséges dugványok. Azonban maggyűjelünk arra, hogy a gyökérszél részét valamilyen módon megjelöljük, mert különben a végforma dugványt jövőre könnyen feltehetjük fejfel lefelé. A legnehezebb olyan ládába gyűjteni, melynek egyik oldala meg van jelölve. Ehbe azután rögtön a felszedés után, illetleg válogatásnál vagy a főzésnél kérről való levágás után a megjelölt helyet kerül.

A cipőipar teljes talpbőrhiányát biztosítja a Németországból hozott új sertésbőr-fejtési eljárás.

Az iparügyi miniszterium rendelkezése a magyarországi bőrfeldolgozóipar már hosszabb idő óta tartott kísérletet a disznóbőr felhasználására és annak talpbőrre való átalakítására. A sertésbőrök leggyökebb része női cipők talpbőrére vastagabb bőrök pedig férfiek talpalására szolgáló talpbőrökkel könnyen feldolgozhatók. A múlt évi feldolgozás során szerzett jó eredmények alapján szükségesnek látták, hogy a sertésbőr fejtésének elősegítésére százalékszámítást felhívják. A jelenleg érvényes rendelet értelmében a 130 kilós és ennél nehezebb sertéseknek 30 százalékát vesztésigénybe bonyvítják. A földművelésügyi miniszteri rendelet értelmében a fejtésre kerülő nyersbőrök eladására fel kell ajánlani a sertésbőr és nyersanyagbeszerző bizottság, amely a fejtésre kerülő sertésbőrök megállapított hatósági árát veszi és szétosztja a feldolgozóknak között. Ugyanakkor a nyersbőrök megállapított hatósági árát sokat is megadja az egyes sertésbőr hidalnak. Ilyen módon remélhető, hogy rövidesen az egész ország rendelkezésre fognak állni a sertésbőr fejtésében szakképzett munkások. Az iparügyi miniszter a birtoklással kapcsolatban intézkedések megkezdését utazának a birtoklással kapcsolatos új eljárást megkezdésére. Ennek alkalmazásával gyorsan megírdítható a sertésbőr fejtési ideje és így megoldják bőrszűkítési kérdését is.

Telki Pál miniszterelnök mondta :

Nem szabad engednünk magyarságunkból. Ezt a magyarságot erősen és sértetlenül le kell tartanunk. Számunkra nem tiltók, hogy veszővelkel vagyunk körülvéve. Történelmünk során már sok válságot átéltünk, de mindig megálltunk a helyünkön.

terményeket biztosítanak a dohánytermelők részére.

A földi dohánytermelés fokozása a pénzügyminiszter a dolgozó gazdáknak kedvező döntéseket hozott. A kistermelők részére a kerülő és múlt évben 40 pengő megállapított ugynevezett holdpénz-előleg összegét a pénzügyminiszter 80 pengőre emelte. A múlt évben minden máson a kistermelők részére eddigesen folyósításra kerülő a múlt évben holdanként előben megállapított összegét 100 pengőre emelték fel. Azok a kistermelők, akik 1940. évben, vagy az 1941. évre engedélyterületnél legalább 20%-nál nagyobb területet ültetnek be, a beültetett terület minden kazalcsájja után igazolt készletadójuk pajtajavítás esetén 100 pengőt, új pajta esetén 120 pengőt, új pajta esetén 160 pengőt terjedő 3. éven át törleszhető kamattámogatású kölcsönt kapnak. A visszacsatolt és erdélyi országgrész domboldon kiszáradt, akiknél a dohánytermelésük miatt külső építések nem fizetődnek ki, a pénzügyminiszter még a dohánytermelés területének emelése nélkül is 120 pengőt kitevő kamattámogatású kölcsönt folyósít, szükség esetén az emelésére. Közéleti felvilágosításra a dohánybevételek hivatalok által.

Magyarország volt legnagyobb vásárlója mezőgazdasági Kiállításnak.

Magyarország mezőgazdasági területek és állattenyésztésének fejlődéséről a magyar gazda kártartását foglalkoztatás hirdette a most befejeződött mezőgazdasági Kiállítás és vásártájon értékes kiállítási anyagok kiállítását fel ez idén és a jövőre tekintetében a legvárhatóbbakat is felülmúlva. A magyar államok mezőgazdasági érdekeinek irányítói, továbbá az állattenyésztés vezetői a jelenlegi nehézségek ellenére is rendkívül nagy számban érkeztek az idén kiállításra és igen tekintélyes észrevételekkel fejezték ki kívánataikat mezőgazdasági termelők

súnya és állattenyésztésük iránt. A legnagyobb vásárló Németország volt, amelynek hivatalos szervei és állattenyésztői szervezetei igen nagy megrendeléseket tettek. A német gazdasági szakbizottság tagjai különösen a magyar állattenyésztéséről nyilatkoztak nagy elismeréssel és igen sok tenyésztővel, főleg szimenthálji lovak és magyar feltevével lovakat vásároltak. Szlovákiából szintén igen sok látogató érkezett és a szlovák mezőgazdasági tanács megbízásából az ottani agrártermelés vezetői nagyarányú vásárlásokat eszközöltek. Megállapítható, hogy az idei mezőgazdasági kiállítás az elmúlt évi forgalomnak csaknem kétszeresét bonyolította le, aminek magyarázata az ország megnagyobbodása, elsősorban Erdély és a Székelyföld gazdasági fejlődésének a vásár iránt tanúsított rendkívüli érdeklődése.

A vöröshagymát kétféleképpen lehet termeszteni.

A vöröshagyma legelterjedtebb és legegyszerűbb termesztési módja a dugghagymáról való ültetés. Az apró dugghagyma ugyanis kész növény, amely kiültetés után gyorsan fejlődik és korán beérik. Ez magyarázza, hogy a dugghagymáról termesztett hagyma a legártalmasabb és távoli szállításra a legalkalmasabb. A másik termesztési mód a magról való termesztés. Ennek hátránya, hogy a hagymapalánták lassan fejlődnek és később érnek be. Ha az idén nyár végén esős időjárás köszönt be, a hagyma rendszeren nagyon silány marad. Ennél fogva ez a termesztési mód csak meleg éghajlat alatt és száraz, jófekvésű talajon válik be. A kétféle termesztési mód között áll a palántáról való termesztési mód. Ez esetben a palántákat melegágyban neveljük és mielőbb kiültetjük.

Minden szabadföldi zöldségmagot el kell vetni!

Minden olyan magot, amelyet állandó helyre kell vetni, április hónap folyamán ki kell vetni. A korai káposztafélék palántjai is kiültethetők már állandó helyükre. Legutóbbira vesszük a paszulyt és a csemege kúriát. Ezek kívánunk észrevételekhez legtöbb meletet és a fagy iránt legérzékenyebb növények.

Ujból felállítják a székelyföldi miniszteri kirendeltséget.

A világháború előtti időkben és a világháború alatt nagyszéren működött fejtett ki gazdasági téren a székelyföldi miniszteri kirendeltség. Tekintettel arra, hogy a jelenlegi helyzetben egy hasonló intézményre nagy feladatok várnak, illetékesek elhatározták, hogy a székelyföldi miniszteri kirendeltséget ismét fel fogják állítani. Az erre vonatkozó javaslat már Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter előtt fekszik.

Erdély loálfománjának pótlása.

A román hadsereg által elrekrutált loálfománnyal egyezre még mindig nem került vissza Erdélybe. Különösen a Székelyföldön érzik nagy hiányát annak, hogy a tavaszi mezőgazdasági munkálatok elvégzése alkalmával nem tudnak kellőszámu lovat igénybe venni. A fontos kedésre való tekintettel az Erdélyrészi Gazdasági Tanács felterjesztést tett a földművelésügyi miniszternek, hogy a Székelyföldön tenyésztésnek a segítségére formájában enyhítsenek a nehézségeken.

Miért kell növelnünk kendertermő területeinket?

A kendernek, mint ipari nyersanyagnak termelése és termesztésének növelése igen fontos nemzetgazdasági érdek. Nemesak a kenderfeldolgozógyárak, hanem a fogyasztók és a termelők érdekében áll a termelésnek minél nagyobb fokozása. A textiliparnak az a része is, amely növényi rostanyagviszkeségletet a békeidőben jórészt külföldről szerzte be, a behozatal nehézsége, részben teljes lehetősége folytán foglalkozik a belföldön termelhető növényi rostanyagok felhasználásával és ezek között a vezérszerepet immár a kenderrost foglalja el.

Teleki Pál miniszterelnök mondta:

Csak addig maradhatunk fenn a népek tengerében, amíg történelmi hivatásunkat teljesíteni akarjuk. Amig e mellett kitartunk és kiállunk, ne tartson senkitől és semmitől ez az ezéres nemzet.

Kendertermelésre általában alkalmas minden, ugynevezett búzatermő talaj. Figyelemreméltó, hogy a vetés ideje április közepe, tehát az ideai árvizvel süllytöttek egyrésze is bekapcsolódhatik a termelésbe, annál is inkább, mert elegendő kendervetőmag rendelkezünk és az elvetés után egészen az aratásig a kender további megmunkálást nem igényel. Az aratás viszont augusztus végére csak, amikor a termelő a kalászos növények betakarításával nagyjában már végzett.

Ha a kedvező termelési körülményekhez hozzávesszük az értékesítés kérdését, az előny meg szembeszökőbb a kendertermelés javára. Katasztrális holdanként 40 kilogramm vetőmagot kell elvetni és a termési átlag holdanként 40 mázsa. Évre a gazdasági évre a kendertermelők és a feldolgozók métermázsánkénti 13 pengő 50 fillérben állapodtak meg az átvételre kerülő zöld kenderkörű árut illetően. Egy katasztrális hold hozama közepes termés esetén a legrosszabb számításokkal is 550-600 pengő és ha ebből még le is számítottunk 10-12 százalékos kárt, akkor is egy katasztrális hold kendertermelés hozama 500-520 pengőre becsülhető. Ez a kedvező jövedelmi lehetőség adja meg magyarázatát a kendertermesztés irányában megnyilvánuló érdeklődésnek. Ebben az évben lényegesen emelkedett a kendertermő földek nagysága körülbelül 10.000 holdon termelünk az ideán kendert, de ha tekintetbe vesszük a megnagyobbodott ország évi kenderszükségletét, a termőterületek nagyságát 40.000 holdra kellene felemelnünk.

Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács vállalta a csiki községek villamosítási költségeinek egy részét. Előreláthatólag ez év végén sor kerül a csikmegyei községek villamosítására. Ennek érdekében az egyes közbirtokosságok elhatározták, hogy hozzájárulnak a szükséges energiatelepek és dinamóhálózat felépítési költségeihez. A szükséges összegek azonban még így sincsenek biztosítva, ezért az Erdélyrészi Gazdasági Tanács elvállalta a még hiányzó költségek biztosítását.

Felirat fizetnek a kukoricáért.

A földművelésügyi miniszter ismételt felhívja a gazdákat figyelmét arra, hogy a vetési célokra alkalmas kukoricakészleteket a Futura minő-

ségi felírral veszi át. A vetőfelajánló gazdaságok küldjenek előbb mástétkilós átlagmintát rához, Budapest, V. Vigadótermintha megküldésével egy meg kell jelölni a felajánlott mennyiségét. Ha a beküldött megfelelő, a Futura közül a sággal a vetőmag átvételére telet.

Légből kapott örömhír

Hogyan is nevezhetnénk másként a gazda a rádióknak az elmúlt hó végén tett azt az örömteljes közlést, hogy március 8-tól kezdve minden Budapestre felhajított 100-160 kg. élőszűly mangelicsértés után a kiszagás, akiknek az állat legalább 3 hónapja birtokában van, 15 pengő, továbbá minden kiszagda vagy hizlaló ugyanilyen feltételek mellett, 160 kg-nál magasabb súlyú állat után 20 pengő külön árkiegészítésben részesül.

Folyó hó 11-től kezdve még nagyobb öröme lehet gazdáinknak, mert az első csoportban 120-150 kg. súlyú zsírserkét után 20 pengő, 151-160 kg. után 25 pengő és ezenfelül pedig 30 pengő az árkiegészítés.

Ha valaha érdeke volt a gazdának a fenntartó takarmány csökkentésével

a hizlalást gyorsítani, úgy mostban nagy érdeke. Nem elűnő mánybőségben, gyorsan kihizlalni, hogy a megkövetelt a szokottnál jóval gyorsabb elszállítással nemcsak takarmánkaritnak meg, hanem sokkal hamar jutnak az árkiegészítés gyorsabban visszajött befeléhez még a külön ártartalomban, gyorsabban lehet a pénzszan forgatni.

Hogy mindez elérhető, csak naponta néhány fillér Pekk és Futort kell ételében venni, amivel teljesen elérjük azt, amit a hizlalás slatt felépítő étvágytalanságot, nést, koszosságot, leantulást tartjuk, vagy gyorsan megsz-

HOGY GAZDÁM ELŐBB JUSSON HOZ

A 20-30 PENGŐS ARKIEGÉSZÍTÉS
ÉN NAPONTA NÉHÁNY FILLÉRBE KER

PEKK-et

és FUTOR-t KAPO

S HÓNAPOKKAL ELŐBB EREM EL A JUTALMA
SÜLYT, MINT NEMPEKKEZETT KARTÁRS

A „Magyar Nép” díjtalan felvilágosítást ad a beszerzés helye

Magyar nemzet verses története

KI DOLT II. ISTVÁN?

...ok trónjára aki vala Isten,
...gyermekésszel lett a király István,
...meke Kálmánnak, és példa arra,
...nem való trónnak terhe fiatalra.

...anya nélkül, udvaroncok között
...nehéz gyorlósg Istvánra költözött.
...lettek vele; bölcs, erős és bátor, —
...se volt, így tudjuk ezt a krónikákból.

...onta vadászat, éjente tivornya,
...Dorái kúnok, ittas, léha horda,
...yari fajtáját nem nagyon kedvelte,
...ta, ha elfordult tőle népe lelke?

...nyóvel, goróggal keveredett habba,
...ott a győzelmet se ő aratta,
...t a harc, háború se való játék,
...trólyi katabna fogott, mint az árnyék.

Egyek Domokos példája

...egészműi ütközet egyik legnagyobb hőse
...omokos.

...kült valóságos legenda veszi körül. Mikor a
...ár el volt veszítve, s a kezeg futásnak eredt,
...zm mozdult helyéről. Kézébe szorítva pallos-
...z kardját, várta a támadókat. A hatalmas

...és erejű Zeyk sulyos csapásai alatt rakásin
...k a kozákok. Isteni látvány volt a magáno-
...skodó lovas, akit már az egész hadsereg el-

...Egyszerre csak odameréztet Engelhardt
...őbörnök, mások szerint maga Lüdersz, a fő-
...nök, s tisztelet gerjedt benne ennyi vitéség

...Megálljatok! kiáltott dörgő hangon.
...viaskodók visszavonultak, az orosz parancs-
...lykhez küldött egy tisztelet, hogy adja meg ma-
...lyk tagadólag intet.

...Akkor fogjátok el élve, de haja szála se gő-
...adta ki a parancsot a tábornok. Erre
...harmine kozák vakon, pusztá kézzel rohant a
...hogy lehunza a lóról. Zeyk aprította őket,

...mint a répát, midőn kardja egy élje tartott puskán
...ketté törött.

— Add meg magad, bajtárs! — kiáltott rá egy
...orosz tisztt franciául.

Zeyk büszkén visszakiáltott: meghal, de rab
...nem lesz soha!

Ezzel eldobta a kard maradványát, elővette
...pisztolyát, föbe lötte magát s holtan bukott az ámuló
...és megilletődött oroszok közé.

Egy maga Kerekes

Düledező lengyel viskóban szállunk meg egy na-
...gyobb menet után. Soknapos törött szalma meg
...krumplihéj fekdűt a földön, a levegőben savanyu
...szag, a falakon a hihetetlen galíciai piszok, a sarok-
...ban pedig, sajárlapba burkolva, ott nyöszörgött a
...buszár. A feje, mint egy kupa.

— Ni, mi az, vitéz úr?

— El fogok patkolni, kéremalássan.

— S mi volt a büne? — faggattuk tréfásan.

— Rohmoztam — nyögte a buszár. Keservesen
...megtönte pipáját s meggyújtotta azt.

Szavamra állítom, nagy dolgot cselekedett egy-
...maga Kerekes. Fontos jelentést vitt a rajvonalba,
...de fontosabb volt az irás, melyet onnan kellett visz-
...szajuttatni a brigadéros urhoz. Közbuszár Kerekes
...repült, mint a szél, azután egy hid alá repült, mint
...a buszár zsák. A lovat tudniillik kilöttek alóla.

— Ott feküdtem egy darabkát és nyavalyogtam,
...mert sajgott a lábom. Sokára — jaj, jaj... pp... pp...
... (Ezt úgy kell érteni, hogy egymaga Kerekes a mon-
...dat elején feljajdolt, de utána már nyugodtabban
...színpant kettőt a pipából.) Hát sokára feltápá-
...kodtam, s megtapogattam a keblemet. Benne volt
...az irás, de mi lesz most! — gondoltam. — Pp... pp...
...Hát az lett kérem... jaj... jaj... hogy jobbra tőlem,
...alig hatvan lépésre, muszka pionirok écsoltak val-
...mit a patak felett. Jaj... pp... mögöttünk kis erdő.
...Ahogy kibujtam a hid alól, csak jönnek rám sival-
...kodva, ki fűrészszel, ki karóval vagy harmincan, én
...pedig Kerekes István, egészül magam. Ugy ám...
...janaaj... Hej, csak kapom magamat, én Kerekes Ist-
...ván, a kardot kirántom s ... pp... ppp... közéjük sza-
...ladtam.

— A vakapátok jöreggelit! — s verekedni kezd-
...tünk. Fejbe költöttük, nyakon lödítettük, mejjbe
...pörköltek vagy hatvszorok, de én is megpocsékoltam
...őket. Csak odakanyarítok ... jaaaaj ... juuuuj ... egynek
...a képire, hogy filig reparáltam a száját, csak vág-
...tam, mint a répát ... pp... pp... Már nem is néztem,
...mert behunytam a szememet. Pif! Paf! kardom alatt
...szikrárt hányt a sok muszka kobak. De tenémtelen
...sokan voltak s gondoltam ... pp... pp... hogy a sok
...lúd legyőz. Már mindenhonnan jött bellem a vér-
...s egyszer eltörök a jobbkezemet. Csak felszíszszemem
...a másikba kapva a markolatot, tovább kaszáló-
...körtük, míg... pp... pp... futotta az erőmből. Lá-
...sacsokán egyre közelebb értem az erdő ... jajajj ... ső-

lét. Mikor a kardom olyan lett, mint a fűrész, már ott voltam az első fánál. Ott egyet ugrottam. Engedtek... Nem szaladtam sokat, mert összeestem. Az utolsó percben is... pp... pp... valamelyik úgy odakarolt az oldalamba, hogy majd megszakadtam...

— S aztán?

— Hát aztán... jujujuj... csak összeszedtem magamat s még el tudtam biega a szádomhoz. Az írás... pp... az nálam volt. A százados ur, bizonyíts... jaj... jaj... megölelt. Azt mondta, olyan médiálát kapok, hogy otthon utánam bolondul... jaaa... minden lány. Így rohamoztam kérem a muszkákra én, egymagam Kerekes... jajajajaj... pp... pp... pp...

Komáromi János.

VIRÁG ÉS FA

*Szeresd a virágot, illata és bája
Gyönyörű, mint zsoltár: földanyánk imé
Annál szebb a fála, annál szebb a város
Minél több utcája, ablaka virágos.*

*És szeresd a fát is, üde, árnyas lombja
Hús ligetnek csöndje elveszi a gondod.
S melyet felnevítettél, vén fád koronája
Ráhajlik szeliden késő unokára.*

Szathmáry

Apróságok - Adomák

Ki lehet-e számitani az időjárást?

A mindennapi időjárásjelentések nem számitás alapján készülnek, hanem az egész Európát behálózó meteorológiai intézetek napi adataiból. A háború óta ezeknek az adatoknak egy részét titokban tartják, hogy az ellenséges repülőgépek bombázások alkalmával fel ne használhassák őket. Ezért van az, hogy az utóbbi hónapok időjárásjelentései hiányosak és nem olyan biztosak, mint ez előtt voltak. Más megbízható módszert az időjárás megjósolására nem ismernek. Evekkel ezelőtt egy amerikai meteorológus, Richardson, próbálkozott, hogy az időjárást számitásokkal állapítsa meg: Sikerült is neki Nyugat-Európára vonatkozóan pusztán számitások alapján az időjárást hat órával korábban megállapítani. A számitások azonban annyira szövevényesek voltak, hogy elvégzésük tovább tartott hat óra hosszánál, tehát amikor készen lett vele, akkorára a kérdéses időpont el is múlt. Éppen emiatt ennek az időjárásnak csak elméleti értéke van, a mindennapi életben nem lehet felhasználni.

A füst káros hatása a termésre.

A gyárkérmények füstje, a benne lévő savgázok miatt, káros hatású a mezőgazdasági termelésre. A világ-háború után, a Ruhr-vidék megszületésekor, az ottani gyárak egy évre megszüntették működésüket. Ebben az évben sokkal jobb termés volt, mint a megelőzőben. A következő évben, amikor a gyárak ismét üzemben voltak, a termés az előző évi átlagára esett vissza.

Miért nem jó a hólé ivóviznek?

A megolvastott hólé vegyileg majdnem teljesen tiszta, olyan, mint az orvosi és vegyszeti célokra lepárolt desztillált víz. Ezt a vizet, éppen nagy tisztasága miatt ivásra nem lehet használni, mert az ember szervezetére káros hatással van. A rendes ivóvízben ugyanis mindig vannak különböző sók is, ezért a gyomor és a belek nyálkahártyája az ilyen vízhez szokott hozzá. A desztillált víz és az olvastott hólé a sóhiány miatt zavarja a bélműködést és gyomor-fájást szokott okozni. Ha az ember valami okból mégis hólé ivására lenne utalva, akkor kevés konyhasót, mésvizet, szénsavgázt, nagyon kis keserűsöt kell beletenni és az egészet jól összerázni, hogy levegő is kerüljön bele. Legjobb azonban a hólé ivását teljesen kerülni.

A ruhazseb mint bacillustartály.

Senki sem gondolná, hogy a ruhák zsebei veszedelmek lehetnek az ember egészségre. Különösen a téligyógyászati influenzás, járványos időben, amikor majdnem minden ember áttesik a súlyosabb vagy könnyebb influenza-fertőzésen, lehet a ruhazsebeknek veszedelmes fertőző szerepe. Az influenza ember zsebkendője az orr váladékától állandóan tele van az influenza előidézőivel. A zsebkendőről a fertőzött váladék a zseb belésére is rákerül és mivel ezek a kórokozók igen ellenállóak, a zseb még hosszú idő múlva is fertőzőképes marad. Hiába állanak a téli ruhák egész nyáron a ruhazsekre nyitva, ha ősszel ismét használatba kerülnek, a zsebbe dugott tiszta zsebkendő ismét megte-

lik az előző téli nátha kórokozóból fertőzi a gazdáját. csak úgy lehet segíteni, ha a rövidebb időközönként fertőtlenítést a mindennapi használatos fertőtlenítőkívül jól elvégzi a napfény forró vasaló is. Legbiztosabb az az lenne, ha a zsebekből, legombolhatóknak készült ilyen legombolható zsebek naponként cserélni lehetne, nált és fertőzött zsebeket zéssel kellene megtisztítani.

A cserebogár irtása

A cserebogár rajzása többféle lís végén vagy május elején. Az időpont aszerint változik, mikor melegszik fel a levegő, a fokra, a talaj pedig, amely korábban előbűvik, 10—12 fokosra. A cserebogár a cserebogár lombját, tölgérdők zseng úgy lerajja, hogy az egész e kopasz lesz, mint télen. Helyen talál, megelegzik a javadgesztenye lombjával, a jafel és egyéb zöld hajtással. A mősősökben is igen nagy.

Mihelyt nagyobb mennyiségben megjelennek a cserebogarak, kell látni a pusztításokhoz aminek a hűvös éjszaka dermedten ülnek a fákon, a pók onnét lerázní. Legjobb önként terítünk a fa alá, essenek le; innen összeszededben kannába, lehetőleg edénybe rakjuk őket, amely tudnak kimászni vagy kinyírta zott bogarakat leforrasztott elpusztultak, szel helyen meghagyjuk száradni.

Alább felsoroltaink köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőinknek.
B. F. Sállágnagyfala, L. I. Sepi-szentgyörgy, P. Gy. Felsőlárkos, F. M. Enklaka.

ELŐFIZETŐINKHEZ! A kiad-szunkban megjelent 1941. évi Erdélyi Magyar Naplót mindazon előfize-tőinknek megküldjük, akik hátrá-lékaikat kiegyenlítették. Miután a nap-lár lapunk mellékletekpen szerepel, ezért újabbon azon előfize-tőinknek, akik kifizették mult év végéig szol-hátrálékokaikat, a lapelőfizetőihoz csatoljuk és úgy küldjük meg a naplót.

Megbízottaink közül Vigezffy Són-dor, valamint Máthé Lajos Udvar-hely, illetve Háromszék megyében vé-grenek kiküldetési munkát, míg Tóth Imre a Sadtárn megyében levő hátrálékok előfizetőinket keresi fel. Kérjük megbízottainkunk nem-csak a hátrálékokat, hanem a 1. évi díjat is kifizetni, mert a pénzre igen nagy szükségünk van.

Olyan meggyéke és községekbe, akova erdőszerint megbízottaink ré-vid időn belül nem mehetnek ki, oda kültőlött postautódelvát küldünk és kérjük azokat, akikhez ilyen utol-vány érkezel, sziveshadjenek az ott feltüntetett hátrálékok az utolévó felhasználásával bekiiltetni.

V. E. és Sz. J. ref. lelkészek. Ezelott pár hettel már köztünk lapunkat, hogy az új házások részére az egy éves ingyenes lapkiiltést átmenetileg fel-függesztettük. Ugy látszik Önök nem olvasták ezen közleményünköt a ezért ezután közöljük, hogy kérésűnknek ez-ide szorint nem tehetünk eleget és az új házásoknak lapunkat sem indíthat-juk meg.

A következő befolyt pénzeket nyug-lózzuk: Id. H. F. Kiskereki 5.30, Sz. L. Micske 5.20, O. K. Pellárthida 5.20, Révrol: Cs. S. 1.40 és S. P. 2.50, Cz. L. Dombegyház 4.70, F. F. Gyergyóalfalu 5, P. M. Szentábráham 6, A. K. Es-ohasi 2.70, B. I. Ujpalota 24, (Kérésé szerint elintéző), K. L. Csomakörös 1.50, P. I. Hegyközsérad 5.20, B. K. Erdőaranyos 6, öv. B. J.-né Mező-szentmárton 6, J. B. Hegyköztöltelek 4.80 B. S. Mabarász 5.30, E. J. Szil-lyőfőkészertur 6, ifj. K. A. Bacó 5.30 pengő.

yendő, hogy a cserebogár nagy-gben nagyon búzik és ezért a helyen kell szárítani, ahol az ököz kellemetlenséget. Kítőnő-t kapunk a szárított cserebogár-baromfi részére. Csirkék napi-a a rendes takarmányuknak 15-16 lekát teheti. Tojó tyukoknak napon csak 5—8 szálalékot adha-runk, mert a bőséges cserebogár-tápanyon rontja, hüszössé teszi a to-jót. De leghelyesebb a nagy-sajisgű cserebogarat gödörbe-tenni, oltatlan méspórti szórunk rá a vizet feontjuk. Több réteget-letünk így egymás fölé, egy-egy-let kűtön-kűtön meszezzé. Végül-teszettel beföldeljük, majd később-álához keverjük. Értékes trágya-velölté. A cserebogár nálunk raj-keződik 3 évig, hidegebb vidéken 4-él a földben, mint fehéres. kis-nyel vastag, meggörbült álcá nagy-akat okoz azáltal, hogy a gyöke-re rájja el. Vetésben, fiatal gyű-sösökben sok kárt tesz. Ezért kapálás, rigolozás közben eli-kerülő pajorokat is irianunk

Jó kedv, — jó egészség.

román megszálás alatt két le-találókész Kézdilyvársányen. Te elszegödött-e, Marci? En el, hát te? En es el. Mit adnak? Nekem, barátom, jó bért. Hat-nék kötelit, kiléne vasvilla nyez-zásnak léinné pengésit, kiléncven-öl fődét, minden bétre hat na-a hetedikkel megtoldják. Azt is engedik, hogy télbe-nyárba jár-mezliláb, ha ennem kérek, hara-nak, ha nem eszem, dicsernek, —pharat réam köszöntök és magik-isszák ...

Előrelátás.

z anya éppen akkor toppan be-a-bába, amikor az apa kegyetlenül-ölöi a csemetéjét.

-De János, miért vered azt a sze-ny gyereket, hiszen nem csinált-ny rosszat.

-Az igaz, — feleli az apa, — de-vel el kell unoznom és nem leszek-onn, amikor a bizonyítványát haza-gy.

Azon előfizetőink részére, akik bár-mely ügyből kifolyólag tanácsra szo-rulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy a szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 70 fillért (orvosi tanács-ozókért 1 pengőt), könnyebbség okéért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ level-ben kívánják, ezenfelül még külön-portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a pénz is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan leve-lekre, amelyek közérdekek, a választ lapunkban adjuk meg.

D. O. Kirikult öszibusa -vetésének tavaszi búzával való felülvetését szük-ségből megtehetné volna. Sajnos azon-ban, az évszak most már annyira elő-re haladott, hogy erre gondolni sem le-het. Ha búzája még az oszá április-után is szorgé és ritka, leghelyesebb, ha kiszántja és kukoricát vet helyébe. A kiszántás végezheti foltonként is, ha búzája helyenként jó termést ígér.

Z. I. A Szamos völgye nem alkalmas díó termelésre, mert a tavaszi fagyok könnyen kárt okozhatnak a termésben. Ezzáltalában a mi óghajlatunk alatt a díófát nem tanácsos mély fekvébbe-íttetni. Déli fekvésű domboldalak és begyhítak azonban nagyon alkalma-sak a díó termelésre. A magasabb fekv-ésű helyeken ugyanis a tavaszi fa-gyok nem pusztítják el a termést. Mi tebát azt ajánljuk, hogy mélyfekvésű szamosmenti kertjében ne telepítsen díóst.

G. Z. Vetőmag céljaira katusztrális holdanként 60 kilogram lenmag, 5 kiló-gram napraforgómag, 50 kilogram szójabab és 8 kilogram lóknog van mentesítve. A bevetendő terület nagy-ságát a községi előljáráóságok, hogy igazolja.

M. L. A rézgátlóból készült bordói lé-cek a gombakártevők ellen haszná-lható eredménnyel. A bordófilének nincs rovarölő hatása. Hogy rovarölő hatása-is legyen, arzén tartalmú védekező-szert kell hozzá keverni.

T. EGYETEMI KÖNYVTÁR
KOLÓZSVÁR
Szent György tér

Kültüzközt a fű zöldje,
Leheverhetsz már a földre.
Májusi fény, májusi nap
Immár feléd kaesintanuk.

Tanuld meg!

Takarékoskodjunk a szappannal!

Hogyan mossuk a fehérműt?

Fehérműek és egyéb szennyes ruhák takarékos mosása négy szakaszos munkamenetből áll: 1. áztatás, 2. mosás, 3. kifőzés, 4. öblítés.

1. Kézmosás előtt, mintegy 12 órával a fehérműt szappanos-szódás áztatófürdőbe tesszük. A fürdőt úgy készítjük el, hogy 10 kilogramm fehérműt beáztatására 40—50 liter vizet veszünk, melyben egy fél kilogramm szappant és 20 dekagramm ammóniászódát oldunk fel. Az így elkészített langyos fürdőbe a szennyes ruhadarabokat egyenként belegyúrjuk. Vigyázni kell arra, hogy a fehérműt lehetőleg egyenkéntesen érje az áztatóvíz. Másnap kiemeljük a fehérműt a fürdőből. Ekkor kerül a tulajdonképeni mosás alá. 2. A mosófürdőt a ruha mennyiségével arányosan úgy kell elkészíteni, hogy 10 liter vízre egy negyed kilogramm szappant és 15 dekagramm ammóniászódát jusson. A fürdőnek nem szabad túl melegnek lenni. Ebben a beáztatott fehérműt lezappanosítás után kézzel addig dörzsöljük, míg megisztult.

A fehérműek kefével való tisztítása egyszerű, kényelmes, de nem ártalmatlan művelet. A kefe sűrű használata a fehérmű szálait és csomóit feldörzsöli, bolyhosítja. Ez természetesen a fehérmű szálakat rongálja, illetve azok ellenállását csökkenti.

3. Atmosf. után a fehérműt szappanos-szódás öblítésben kifőzzük. Ezt úgy készítjük el, hogy 10 kilogramm ruhára 40—50 liter vízben, 50 dekagramm szódás és 1/4 kilogramm szappant oldunk fel. Ezután hidegvízzel leöntjük a ruhát, melyben gyengén átmosuk és kicsiávarás után az első öblítőbe tesszük.

4. Ez tiszta, langyos víz, melyben a ruhát átöblítve kicsiávarjuk, azután a második öblítőbe bőteges hidegvízbe tesszük. Előnyös, ha a fehérműt ebben a fürdőben legalább másfél órát át marad.

A fehérműt kikéteni is szokás, e célból 15 liter vízre, 40—50 csepp kétkötőt vehetünk.

Csirázattási próba nélkül nem vessük el a kukoricát!

A tavalyi kukorica csiraképesége nem kifogástalan. Sok helyen a kukorica nem ért be, ahol pedig be is ért, a szem magas víztartalma miatt a téli hideg könnyen ártott csiraképeségének. Ezért vetés előtt feltétlenül csirázattási próbát kell végezni a kukorica vetőmaggal. Egy tányérba nedves itatópapír közé helyezzünk száz kukorica-szemet és tartsuk szobahőmérsékleten. Néhány nap múlva megálka-

pihatjuk, hogy alkalmas-e a kukorica vetőmagnak. legalább fele nem csirázik ki, szerezzünk be meg a helyről vetőmagot. A vetőmag mennyiségét természetesen csirázattási próba eredményéhez képest emelni kell.

Csirázattási próba után lehet vetni a kukoricát!

Az időjárás melegre fordult és így azoknak a nyeknek a magját is el lehet vetni, amelyek fejlődésük nagyobb hőmérsékletet kívánnak meg. A kukorica már nyugodtan lehet vetni, mert csirázására elegendő a leg és nedvesség áll rendelkezésére.

Vessük a kukoricát sorba, vagy fészekbe, mert így bet tudunk termelni, mintha szórva vetjük el. A fészkes vetés után nagymennyiségű vetőmagot takar meg. A mai nehéz viszonyok között, különösen téli óvára a tavalyi rossz termés, nem szabad a vetőmag takarékoskodásról sem megfeledkezzünk.

A cigány imája

Egy vénka búzát ígért a pap a cigánynak, ha hál nélkül megtanulja keresztvevését a szokásos imát: A Fiúnak, Szentlélek Istennek nevében. Amen. Elme gány a fiával a jutalomért. A fiút künnhagyta az a zsákkal. Maga pedig bemegy s jelenti, hogy tudja az imát:

— Atyának, Szentlélek Istennek, Amen.
— Hát a Fiú hol maradt? — kérdi a pap.
— Odakinn az ajtóban tartja a zsákot — fel a gány.